
WELLCOME
HISTORICAL MEDICAL LIBRARY

DE

MORBIS LIGAMENTORUM

EX

MATERIEI ANIMALIS

MIXTURA ET STRUCTURA MUTATA

COGNOSCENDIS.

DE

MORBIS LIGAMENTORUM

EX

MATERIEI ANIMALIS

MIXTURA ET STRUCTURA MUTATA

COGNOSCENDIS.

AUCTOR

GODOFREDUS GÖTZ

GEDANENSIS,

CUM OBSERVATIONE MECKELII.

ACCEDUNT ICONES DUO.

BEROLINI,

IMPENSIS G. C. NAUKC.

1799.

A9

M. DANIELI THEODORO GRADE

APUD GEDANENSES PASTORI,

NEC NON

FRIDERICO DESCHNERO

REVER. MINIST. GEDAN. CANDID.,

PRIMI IN SCHOLA AD AEDEM ST. BARBARAE DOCENTIS MUNERE FUNGENTI,

AFFINIBUS SUIS PERDILECTIS

IN

PUBLICUM

FRATERNI AMORIS PIAEQUE MENTIS

DOCUMÉNTUM

LEVIDENSE HOCCE OPUSCULUM

D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Quem, ut legibus academicis ſatisfaciam, conſcripſi libellus, praefatione haud indigere mihi videtur. Attamen praefixa ſunt ipſi tractatui de morbis ligamentorum, generalia quaedam phyſiologica, maximi quidem momenti, quae autem nimis brevia forſitan, et ab omnibus numeris nondum abſoluta, multis videbuntur. Verum enim vero, cum mens mihi haud fuerit de hisce theſibus phyſiologicis accuratius atque fuſius diſſerendi, nec arctae quidem introductionis limites hoc permiſerint: Lectores benevolos ad ſcripta phyſiologica ill. Reil, praeceptoris in aeternum colendi, et quidem ſpeciatim ad iſtum qui nuperrime in lucem prodiit tractatum, veränderte Miſchung und Form der thieriſchen Materie, als Krankheit oder nächſte Urſache der Krankheitszufälle betrachtet, vom Prof. Reil, Archiv f. d. Phyſiol. III. B. III. St. pag. 424. rejicio. Sufficit mihi Lectoribus momentum indicaſſe, ex quo hunc meum Commentariolum dijudicari optarem. —

Quod reliquum eſt, primam quae mihi obvenit occaſionem arripio, palam teſtandi, quantum Praeceptoribus, ad cineres usque colendis, debeam. — Quali enim ſemper me proſecutus eſt, ill. Meckel, inſigni favore et benevolentia, huic novum adjunxit, Vir excellentiſſimus,

addi-

additamentum, eo quod Tabulas, quarum explicationes Ipſe adjecit, benigne mihi donaverit. — Pari humanitate atque animo benevolo et ill. REIL erga me uſus eſt. Quid enim juveni, momento quo ingens vaſtumque Medicinae campum ingreditur, carius, quid magis neceſſarium eſſe poteſt, quam ut ipſi copia ſit, conſilio atque experientia Viri, in arte maxime periti, et de illa optime meriti, fruendi? — Talis vero, ad hoc usque tempus, mihi eſſe, Vir humaniſſimus benifice voluit, indefeſſus et in dandis, quae ad diſſertatiunculam ſpectabant, conſiliis. — Nec immemor ſum beneficiorum, quae, a primis curſus academici initiis, ill. K. SPRENGEL in me collocavit. Conſuetudini enim, qua me dignatus eſt, oblectationem pariter ac inſtructionem debeo, frequentiſſimam atque perutilem. Nimirum in mecum communicandis, qui evolvendi mihi fuerunt, libris, ſemper deſiderio meo benigne ſatisfecit. —

Quibus omnibus Praeceptoribus, Fautoribus pro tot tantisque benevolentiae ſingularis erga me ſpeciminibus, gratias ago maximas, ſinceriſſimas. Occaſio mihi forte deerit, beneficia haec rite remunerandi: donec vivam autem, a ſtudio et ardore eam impetrandi, nec umquam quidem deſiſtam. —

DE

DE

MORBIS LIGAMENTORUM

EX

MATERIEI ANIMALIS MIXTURA ET STRUCTURA MUTATA

COGNOSCENDIS.

§. I.

Introductio.

Vita animalium consistit in perpetua phaenomenorum ipsius mutatione.

Ubinam autem nobis, causam horum phaenomenorum investigantibus, haecce quaerenda esset, nisi in objecto nostrae apperceptionis (Wahrnehmung), materie scilicet ipsa, ex qua corpora construuntur? — Utrumque enim, tum vitae phaenomena, tum materia corporis sunt objecta sensuum externorum. Praeter ista nihil est quod in corpore percipiamus: ambo igitur ut in nexu causali sint, necesse est. —

Verum enim vero, duos inter se diversos effectus uni eidemque causae adscribere, leges intellectus nostri adversaretur. Videmus attamen continuo diversas in corporibus vitae manifestationes (Lebensäusserungen). Exinde igitur ad materiam continuo diversam, concludere debemus.

B Una

Una enim eademque materia, nisi natura ejus atque conditio immutetur, ad diversos producendos effectus haud valet.

Sequitur exinde, continuam vitae phaenomenorum vicissitudinem materiae vicissitudinem aeque continuam jam supponere.

Tale vero argumentum a priori in Physiologia forsitan nondum satis convincens esset. Quamobrem necesse est, ut ex factis ipsis, vicissitudinem materiae ejusque cum vicissitudinibus vitae nexum probare studeamus; quae vero facta, quantum hoc fieri potest, sensus ferire, oportet.

Quaerenda igitur nobis sunt commutationis materiei exempla manifesta, in sensus cadentia. Quae autem status corporis sanus praebet, hujusmodi exempla, sibi plusve minusve similia sunt; ideoque statum morbosum, magis variabilem, observare debemus.

Omnibus hisce rite perspectis, cuivis sat persuasum erit, quantae utilitatis foret, seriem exhibendi omnium, qui haec vel illa organa afficiunt, morborum, quorum causae manifestae mixturae commutationi, adscribendae essent.

Primum hujusmodi tentamen, nuperrime nobis exhibuit ill. Reil [a]), quippe qui omnes, quibus mammae expositae sunt, morbos, ubi mixtura earum formaque manifeste mutata sit, collegit. — Similem in modum alterum nunc organorum genus, ligamenta nempe, tractare studebimus. —

Praemissa igitur ligamentorum definitione anatomico-physiologica (§. II. et III.), ad status eorum pathologicos ilico transeuntes, primo quidem de vitiis ligamentorum quoad numerum, paucis differemus (§. IV.); tunc situm eorum atque formam vitiatam considerabimus (§. V.). Paragraphus VIta vitia enumerabit, quibus volumen ligamentorum obnoxium esse, videmus, Cohaesionis horum organorum

a

a) Archiv für die Physiologie 3 B., S. 424.

a ſolita conditione aberrationes in ſequenti paragrapho (§. VII.) tractabuntur. Conſiſtentiae autem iſtorum vitia, ſequentis paragraphi objecta erunt (§. VIII.). Tunc ad evidentiores mixturae materiei commutationes progredientes, Oſteogeneſin praeternaturalem in ligamentis obvenientem, perpendemus (§. IX.). In paragrapho demum ſequenti de variis vinculorum vitiis, rarioribus ſane, nec quidem ſatis ab auctoribus determinatis, verba fient. (§. X.)

§. II.

Ligamenta — quid ſint?

Ligamenta ſunt illae partes corporis organicae, quae, quoad habitum externum, coloris ſunt albicantis, ex fibris flexilibus, elaſticts, plerumque parallele concretis, in ſubſtantiam tenacem, fibroſam, ruptioni fortiter reſiſtentem, et ſolidam, compactae, eum in finem creatae, ut duae, pluresve partes, quae alias divulſae per ſe ſubſiſterent, adunentur, atque in ſitu reſpectivo determinentur [b]).

§. III.

Ligamenta improprie ſic dicta.

Ex ligamentorum numero excluduntur eae partes, quae praeter officium coërcendi alias partes, ut in ſitu et loco retineantur, aliquod corpus tertium, alterius uſus, conſtituunt; ut ſunt ligamenta lata ac rotunda uteri, quae potiori jure receptacula ovariorum, tubarum fallopianarum ac vaſorum ſanguiferorum ſunt, quam vera ligamenta, quibus uterus in ſua ſede figatur [c]).

b) Weitbrecht Syndesmologia §. 5. Sect. 1. *c*) Weitbrect l. c. §. 15.

§. IV.

Vitia ligamentorum quoad numerum.

Peccat exceſſu, peccat defectu natura, oſtenditque in quolibet ferme corpore, et paucioribus et pluribus organis, eundem obtineri effectum poſſe.— In genere autem natura in ligamentorum minus ac in aliorum organorum formatione, ludere videtur; quamvis haud negandum ſit, nos hucusque parum, nec ſatis quidem attentionis ligamentis conſecraſſe ita, ut variae forſitan eorum a ſolita conditione aberrationes exiſtant, quae a nobis nondum obſervatae ſint. — Inter omnes enim, quos hoc circa objectum conſultavi auctores, nec unum quidem exempla nimii ligamentorum numeri laudaſſe memini.

Defectus eorum autem pluriores adducuntur obſervationes, ita ut e. g. ligamenti femoris, quod teres vocant, defectum, haud inter cauſas rariſſimas claudicationem producentes, habeant Pathologi [d]).

§. V.

Peccant forma atque ſitu.

Licet originaria ligamentorum forma ac ſitus haud minus conſtantes ſint ac illorum numerus: inveniunter tamen a norma fixa ſaepe aberrantia, praeſertim ubi quibuscunque cauſis praecedentibus, tam internis quam externis, forma eorum primaria, vel tota vel ad partem deſtructa fuerit. — Inſigni deformationis hujuscemodi exemplum, cel. Bonn nobis tradidit [e]) arti-

d) Vid. Cl. Bonn deſcriptio theſauri oſſium morborum Hoviani No. XXXVII. XXXIX—XLIII, XLVIII etc. Defectus ligamentorum genu cruciatorum obſervat. vid. ibid. No. LXXV. De defectu ligam. femor. teret. leg. Nicolai obſ. illuſtr. Anatom. Obſ. 7. et Morgagni de ſedibus et cauſis Ep. LVI, art. 5.

e) l. c. No. XXXIV.

articulum humeri dextri, ſenis ſeptuagenarii, fidicinis, deſcribens, qui quatuor ante obitum annos, lapſu luxaverat humerum; quo neglecto et non reſtituto, manum quidem fronti imponendi, vel ad dorſum movendi facultate carebat, motus tamen brachii inferiores antrorſum et retrorſum perficere, plectrumque agitanto vitam ſuſtinere poterat miſer. — Sectio cadaveris praeter dislocationem capitis humeri, pone muſculum ſubſcapularem delitescentis, novamque articularem caveam, capſam articuli, a parte interiori, vi luxationis ruptam, laceratam, ac ſeparatam exhibuit, cui ſubſtituebatur altera, ab ora novi ſinus orta, undique clauſa, obducta et roborata muſculi ſubſcapularis latius expanſi fibris. —

Huc jure quodam mihi referri videtur, quam idem cl. nobis dedit auctor deſcriptio [f]) oſſium pelvis atque femorum mulieris adultae, utroque pede claudicantis, ubi pariter ac in priori caſu novum ſeſe formaverat, in dorſo ilii utriusque, acetabulum. Intervallum prioris acetabuli atque novi articuli, occupabat ſubſtantia inaequabilis, craſſa, ligamentoſa, fere cartilaginea, quae ante devium femoris caput expanſa, atque ilio adhaerens, ſpecie nova capſae articularis, caput femoris devium involvebat, conſtans ex degeneratis partibus tendinoſis muſculorum, atque tumido perioſtio, a vera naturali capſa membranacea, omnino diverſa.

Ligamentum femoris teres latius quam aſſuevit, glandulaeque muciparae accretum, hinc et brevius, deſcripſit cel. Bonn [g]).

Formam ligamentorum in eo inſuper a naturali ſecedere videmus, quod modo longiora modo breviora juſto inveniantur.

Con-

f) l. c. No. XXIX. ſeq.

g) l. c. No. CCIV.

Contractum vidit e. g. ligamentum patellam cum tibia connectens, indeque brevius quam naturaliter effe debuerit, integrum tamen, cel. Bonn h) in homine, carie in articulatione genu affecto.

Vitii autem contrarii, mirae nempe elongationis ligamentorum, infigne fpecimen offerunt fceleta manuum in IIda huic differtationi annexa tabula.

Verum, non folum in locis, ubi natura ligamenta effe voluit, anomalum eorum fitum atque formam invenimus; generantur etiam nova, tam quoad formam, quam quoad locum, quem occupant, praeternaturalia. Id quod imprimis videmus, ubi cafu quodam, nexus offium antea interruptus, nec quidem ope calli reftitutus fuerit. —

Ruyschius enim, ubi de fracturis colli femoris agit i), inquit fe aliquando interftitium inter fupremam femoris partem atque collum pluribus ligamentis craffis, duris, teretibus, quae non exterius, fed interius ducebantur, repletum, obfervaffe.

Salzmannus k) quidem ligamenta ifta dura et craffa, quae inter caput et femur Ruyschius viderat, et a natura, in cervicis locum, fubftituta effe non dubitaverat, ex perioftio facta effe, contendit, quod, a fractura laceratum, ibi non raro durius et craffius fieri, ligamentique vicem praeftare, foleret l).

Huic

h) l. c. No. LXXVIII.

i) Thef. anatom. 8. No. 103.

k) in difp. de Articulat. Analogis, quae fracturis offium superveniunt c. 2. §. 1 et 4. et c. 3. §. 2.

l) conf. Act. Erudit. Lipfienf. Anno 1685, M. Nov.

Huic opinioni vero, quod MORGAGNI [m]) illi jamjam oppofuit argumentum fortiter eontradicit, RUYSCHIANA nempe ifta ligamenta, non ad exteriores fractorum offium parietes, fed ad eorum partem interiorem, pertinuiffe.

Offa brachii ambo fracta, nec quidem fanata, vincula membranaceo cohaerentia, defcrib. cel. BONN [n]).

Epiphyfin femoris fuperiorem, quae eft caput rotundum, a cervice diductum in homine adulto, claudicante, per partem membrana internae articuli anteriorem, quae, a capfa ad collum reflexa, in recens nato, membranacea, in adulto, tendinofa tenacula efficit, in hoc autem fubjecto degenerata, craffior, ac rubicunda fuit, — cum cervice adhuc cohaerentem, defcr. ill. BONN [o]).

§. VI.

Volumen eorum jam auctum, jam diminutum.

Quod omnibus fingulisque ex quibus corpus humanum conftruitur organis, accidit, nempe ut caufis diverfis, mixturam materiei laedentibus, Volumen eorum modo auctum evadat, modo diminuatur: id ligamentis etiam accidere, Pathologum nullo modo fugit; licet et in hoc cafu, ut in quovis fere altero, caufa proxima hujus commutationis, laefa materiei mixtura ipfa, fenfibus noftris, intellectuique humano, fefe fubducat. —

Cuivis fane in mentem venit dirus ille, ligamenta articulationis genu praefertim afficiens morbus, Britanis prae caeteros communis, iftisque fub

m) l. c. Epift. LVI. art. 4.

n) l. c. No. CLXXXIII. et IV.

o) l. c. No. CCIV.

ſub nomine, the withe SWELLING, noſtratibus vero ſub ambiguo ſatis nomine, Glied-Schwamm, fungus articulorum p), cognitus.

Eſt enim hicce morbus, tumor genu q) diuturnus, cuti concolor, diffuſus, in quo ipſa circa articulos ligamenta turgent, ac tela quoque proxima ambiens, infarcta oſtenditur, ſic ut ſimul in denſam, fungoſam quaſi ſubſtantiam, mutentur.

Incipit hydarthrus a dolore plus minusve acuto, rheumaticos dolores multum ſimulanti. Praecedit modo, modo conſequitur dolorem, tumor in membrana adipali quae patellam inveſtit, jamjam obſervabilis.

Haud raro etiam nullo dolore, manifeſtus paulisper tumor eſt. — Simul cum genu tumore, crepitus percipitur ex preſſa parte, ubi tibiae inſeritur, patellae ligamentum.

Ingraveſcente morbo, niſi ſubveniat medicina, genu rigeſcit, intumeſcit, ac inflectitur. Dolor intenditur. Conglobatae inguinis glandulae haud raro tument, atque dolent. Crus atque femur marcent r).

Morbo

p) Katzenkopf, Hydarthros etc. De origine ac ratione omnium horum nominum, ut et de morbo ipſo imprimis legi merentur: J. A. REIMARI Tract. de Tumore ligamentorum circa articulos, fungo articulorum dicto. Leydae 1757, recuſ. in HALLERI diſput. pract. T. VI.

THOMAS BROWN, Diſp. de Hydarthro. Edinburg, MDCCXCVIII.

BELL Syſtem of Surgery. Vol. 5. etc.

q) Hydarthrum non ſolum articulationem genu, ſed et extremi pedis brachiorumque, quamvis rarius; rariſſime autem ex ceteris ullum articulum petere, vid. in CALISENS Syſtem der Chirurgie, T. II. §. 40.

r) Quod quidem a vitio aliquo circa articulos plerumque fit, ac ab HIPPOCRATE jam obſervatum: quin, ſi in pueritia aliquid circa articulos noxae inferatur,

Morbo ad huncce gradum provecto, omnia citius in pejus ruunt. Tegmina evadunt tenſa, immobilia. — Dolor perpetuus, acutus. Stridor a leviſſimo artus motu percipitur, ex conſumtione cartilaginum, atque denudatione oſſium, ortum trahens. — Aliquando abſceſſus in artu morbido proveniunt, humorem tenuem, ſubalbidum, maleque concoctum, ſed parvam plerumque ejus copiam effundentes. — Niſi opportune amputetur inſanabile membrum, hectica febre brevi abſumitur aeger.

Sectiones artuum propter hujusmodi vitium amputatorum, ſequentia obtulerunt:

Quidquid adeſt ligamentoſae indolis, et faſcia ambiens, nec non ipſa articuli capſa aeque ac ligamenta lateralia et celluloſa tela, ligamentis circa articulum adjacens horumque fibris interſperſa, infarcto et, quaſi ſpongia, abſorpto humore praeter ſolitum craſſum ac turgidum eſt, atque fungoſam refert naturam. — Quo magis morbus in longum protractus fuerit, eo magis durus invenitur tumor. Nervi, tumoris vicinia, ſolito majores ac duriores. Muſculi prope artum ſubpallidi, molles, iſtique quorum eſt genu flectere, praeter ſolitum contracti. Oſſa ſanis haud majora, vel ſi qua eorum pars turgeat, oſſis femoris condyli imprimis, turgidi ſpectantur[s]. Tibia aliquando eroſa, numquam tumida. Fibula ſemper ſana. Os femoris, etiamſi

tur, dein membrum, quod affectum fuerat, minus quam alterum creſcere. Uti, poſt ulcera profunda ad humerum, v. d. Art. c. 14. et Epid. VI. Sect. I. §. 37. A luxatione, de articul, c. 13. §. 9. — c. 57. ſeqq. —

s) Augustin, tract. de ſpina ventoſa oſſium, Halae 1797. p. 7. — conf. Jeones genu, fungo articulorum affecti, in Cheselden Oſteographia or the Anatomy of the bones. Lond. 1733 Tab. XLIX. fig. 3.

etiamsi raro turgidum, saepe tamen minus, quam in sanis, durum est. Substantia ejus spongiosa, solito mollior, humore subcruento saniosoque oppletur; atque externa lamella non solum praeter naturam tenuis est, ac a cancellis facile separabilis: sed interdum etiam carie erosa. In infantibus, horum ossium extremitatibus excrescit spongiosa substantia, quae Ankylosin efficit. Periostea ossium quae ad articulum sic laborantem conferuntur, crassiora reperiuntur ac albidiora, nempe minus transparentia. Cartilagines articulares nitore solito privatae, vel et aliquando erosae. Interdum etiam, maxime si inveteraverit morbus, ligamenta eroduntur ac resolvuntur. — Adeps plerumque immutatus, flavus, obscurior, firmior factus. Intus in commissura saepe nihil fere vitiatum est; aut si quae illic etiam pravi humoris vestigia exstant; attamen raro collectio insignis.

Prodit exinde, verum sedem obstinati hujusce morbi, omnem medicamentorum usum vix non semper illudentis [t]) in ligamentis haerere; neque ossa ante affici quam ligamenta atque cartilagines erosa fuerint [u]).

Turgefacta vidit mollioraque ligamenta genu decussata, REIMARUS [v]) in genu, ob ankylosin amputato, pueri qui ante sex annos, lapsu, genu offenserat. —

Capsam articularem femoris, luxatione praegressa, elongatam, integram tamen, nec parum crassitie auctam, vidit cl. BONN [w]).

Oppo-

t) HEISTERI Chirurg. §. 3.

u) conf. WISEMANNI Chirurg. Lib. IV, c. 4. p. 421.

v) l. c. §. XLV.

w) l. c. No. XLIV. seq. conf. No. LXXXI.

Oppofitum huic tumori ligamentorum vitium, diminutio nempe jufti eorum voluminis; haud inter rariffimos eft, quos experiuntur haecce organa, morbos.

Exemplum infigne exftat in Tractatu cl. GUNTHERI x) ubi primum lapfu in genu collifo, poftea magis etiam, nixu fupine cadentis aegri, diftracto ligamento, patella ultra duorum digitorum intervallum, retracta furfum fuit, ac poft mortem, exile penitus, flaccidumque, emaciatum quafi, ligamentum repertum eft.

Ligamenta quae inter corpora vertebrarum dorfi, intercedunt, per compreffionem continuatam, a diftorfione fpinae productam, extenuata deleta plane vidit cl. BONN y).

Simile quidquam obfervavit cl. MORGAGNI z) in femina, cujus fpina a naturali inceffu parum quidem deflectebat; quae tamen inclinatio caufa mulieri fortaffe fuerat caput oblique gerendi, id quod deinceps effecit, ut de duobus teretibus vinculis, per quae fecundae vertebrae dens, ad oram maximi calvariae foraminis alligatur, dexterum finiftro longius et craffius inveniret a).

Sectio femoris vetulae, a contufione coxendicis claudicantis, exhibuit in fuprema ejus junctura, teres, uti vocant, ligamentum, minus craf-

fum

x) Obfervatio de contufione genu praeternaturali. Lugdun. Batavor. 1797. Guelpherbyti 1755. 4.

y) l. c. No. CV. conf. JANI van HEEKEREN, Specim. med. de Ofteogenefi p. 94.

z) l. c. epift. LXIII. art. 19.

a) conf. van SWIETEN Comment. in Boerhav. Aphorifm. §. 556.

fum ac firmum quam aequum fit, luridaque rubedine infectum [b]).

§. VII.
Vitia Cohaefionis.

Ligamenta, quatenus ex fibris conftant, poffunt demum peccare, exceffu aut defectu juftae cohaefionis.

Sola ligamentorum cohaefio efficit, ut offa articulata fuo loco maneant: in quibus ergo requiritur quidem, ut cedere poffint variis articuli motibus, fed et fimul talis tenacitas, ut non patiantur nimiam elongationem.

Caufis, quae nimiam cohaefionem, vel quod idem eft, laxitatem ligamentorum producere valent, generalibus, quae relaxando totius corporis fibras agunt, aër fcilicet humidus frigidus, diaeta mala, nimius aquoforum potus etc. etc.; topica quaedam accedit, ligamentis quae ad connectendas extremitates inferviunt imprimis infefta, collectio fcilicet liquoris cujusdam, ceterum blandi, in ipfis acticulorum cavis. Patet enim, quo magis vincula, quacunque caufa relaxata fint, eo magis ad luxandum difpofitos effe articulos [c]).

Luxationis talis, ex nimia laxitate ligamenti femoris, quod teres vocant, deducendae hiftoriam, affert Morgagni [d]).

Rariffi-

b) Morgagni l. c. Ep. LVI, art. 17.

c) Morgagni l. c. ep. LVI. art. 2. van Swieten l. c. §. 365.

d) l. c. Ep. LVI. art. 7. — conf. Boneti Sepulchretum Lib. IV. Sect. VI. Obf. II. §. 2.

Rariſſimum vero, ſi quis umquam, luxationis ex laxitate ortae Boetticherus [e]) nobis tradidit exemplum. Erant enim a „peſtilenti" iſchiade, vincula inferiorum artuum adeo relaxatae, ut pedes ambos, ad menſuram usque ſpithamae longiores, quam in ſtatu fuerant naturali reddiderit. „Quod mirabile, quidem eſt," uti Morgagni ipſe obſervat, „ſed illud mirabilius, quod perſanata aegra ſit, ut deinceps absque ullo incommodo libere iterum incedere poſſet." [f]).

Addenda hic eſt quae a Petito g) Chirurgo indicata eſt luxationis hiſtoria, non tam a cauſa externa, quam a laeſione per hanc, mucilaginoſis acetabuli glandulis, illata, ut uberius ſecreta mucilago, teres ligamentum ſenſim laxando, aut abrumpendo, caput femoris non ſtatim, ſed poſt longum tempus, extraxerit. — Hiſtoriam feminae commemorat Morgagni, quae poſt partum difficillimum claudicans, ligamentum femoris teres, flaccidum exhibuit, laxum [h]).

Quod laxitati obſtat ligamentorum vitium, rigiditas nempe, ſenectutis fidelis iſte comes [i]); omnibus iſtis, quae fibris ſolidis nimiam rigiditatem conciliant, producitur.

Quo

e) in Actis Nat. Curioſ. Tom. VII. Obſ. 21.

f) Morgagni l. c. Ep. LVI. art. 15.

g) Memoires de l'Academie Royale des Sciences. A. 1722.

h) l. c. Ep. LXIX. art. 12.

i) „Morbus hic, ſenibus inevitabilis, ipſius vitae actione citius aut ſerius, plus minus exercitae ortus, ſenectus ipſa eſt morbus quem nullus medicorum umquam curavit, nec ſpes eſt, remediis umquam curatum iri." Vid. Bacheracht Diſp. de morbis ligamentorum, Leydae 1750. §. XXXVIII. in Halleri Diſput. pract. T. VI. recuſa.

Quo rarius ligamenta, articulis quiefcentibus elongantur; eo facilius rigida fiunt. Inde poft luxationes aut fracturas curatas, nifi aliquando moveantur articuli, faepe Ankylofis enafcitur.

Omnia quae vertebras nectunt, vel iis interponuntur, ligamenta, fenectute elafticitatem fuam ex parte amittunt; hinc in fenibus fpina in priora, curvatur. Hujus curvaturae autem caufam ab iftorum ligamentorum in offeam naturam transitu pendere, mox videbimus.

Datur Ankylofeos fpecies, cui fpuriae nomen tribuere, quae non eft nifi rigor, contractio feu recurvatio articulorum, ex rigiditate ligamentorum proveniens. — Ubi enim, ex quacunque caufa, ligamenta haecce obriguerunt, licet omnia reliqua in articulo fe naturaliter habeant, exoritur immobilitas, quam poftea fequitur tumor, ob linimentum Haverfianum in cavo articuli aggeftum, neque motu diffipatum, ut in fanitate fieri folet: adeoque perfectae Ankylofi, anfa dabitur [k]).

§. VII.

Peccant confiftentia.

Accidit faepe ut una cum cohaefione ligamentorum vitiofa, commutatio plus minus confiderabilis confiftentiae eorum, coexiftat.

Adduximus jamjam cafum, ubi in genu pueri, ob Ankylofin amputato, ligamenta decuffata non turgefacta folum, fed et molliora videbantur.

Nec

k) conf. Reimarum in diff. fupra laudata §. XLI.

Nec desunt quidem ſtatus morboſi, huic oppoſiti exempla. —

Continet collectio oſſium morboſorum Hoviana, genu, quod olim tumor infeſtaverat, cujus oſſa ad partem carie exeſa, ligamenta autem, capſa nempe articularis, tendines capſae obductae, atque ligamentum patellae, induratae, calloſae [l]).

Poſt fracturam colli femoris, caput cum oſſe ipſo haud ferruminatum fuiſſe, ligamentumque ſic dictum capſulare, in craſſam duram maſſam abiiſſe, a cl. Morgagni accepimus [m]).

Quod ſenio omnes fere articuli obrigeſcunt, id cl. Swietenius partim ex defectu pinguis olei, articulos lubricantis [n]) partim etiam ex calloſa indole derivat, quam ſub hacce vitae periodo, ligamenta inducant [o]).

§. IX.

Eorum in oſſeam naturam transitus.

Inter omnes quos hucusque conſideravimus ligamentorum morbos, non datur in quo effectus praegreſſae materiei permutationis [p]) evidentius ſenſibusque externis luculentius appareat, ac in Oſteogeneſi praeternaturali,

l) Bonn l. c. No. LXXIX.

m) l. c. Epiſt. LVI. art. 10.

n) conf. Reimarus l. c. §. XLVI.

o) v. Comment. in Boerh. §. 556.

p) Ligamenta, ut quodvis alterum organum, perpetuae materiei permutationi obnoxia eſſe, nuperrime demonſtravit Amiciſſimus Doutrepont in Diſp. inaug. De perpetua materiei organico-animalis viciſſitudine. Halae 1798. 8.

rali, in hisce organis ſaepe ſaepius obvenienti. — Rationem autem, quam natura in oſſificatione ligamentorum ſequatur, ſcilicet an hoc ita fiat ut partes ligamentoſae, oſſe obducantur; vel potius ita ut illarum loco ſecernetur materies, dum ipſa abſorbeantur: — haud extra omne dubium jamjam poſitum eſſe, autumamus. — „Scilicet multa fiunt, quorum perobſcurus, quo fiant, modus et ratio eſt!"

Articulo vitio aliquo affecto, vel etiam oſſibus invicem in contactum poſitis, vaſa oſſis, ſtimulo illo praeternaturali in actum concitata, praeternaturaliter eundem tonum acquirunt, eandemque agendi methodum ſervant, ac in fracturarum conſolidationibus illud fieri obſervamus [q]). —

Difficilis redditur, aut et impoſſibilis motus ſi articuli obrigeſcunt, aut oſſa loco articulorum concreſcunt invicem [r]).

Frequentiſſimus hic morbus, quem Ankyloſin dicunt, diverſis admodum cauſis adſcribendus, vix non in omnibus articulis ſedem ſuam habuit, in aliis tamen frequentius quam in aliis.

Poſſedit Columbus Sceleton hominis in quo omnes articuli totius corpore a capite ad pedum digitos usque concreti erant [s]). Deſcripit Connor truncum, cujus oſſa omnia intime unita fuerunt, eorumque ligamenta ita oſſificata, et eorum articulatio ita obliterata, ut non niſi unum continuum ac

q) conf. Reimarus l. c. §. LXI.

r) Gaubii inſtitutiones pathol. p. 101.

s) Columbus de re anatom. Pariſiis 1562. lib. 15, pag. 485. — conf. Philoſoph. Transactions No. 461. p. 810. in Mihles Abridgmend Vol. 2. p. 425.

ac uniforme os efficerent [t]). Maxillam inferiorem adeo connatam et conjunctam confpexit Columbus, ut omni motu prorfus caruerit [u]). Et maxillam inferiorem cum cranio unum os effeciffe vidit Connor [v]). — Palfyn in uno latere concretam cum offe temporum vidit maxillam [w]). — Mirum hujus offis cum offe temporum connexum defcr. cl. Sandifort [x]). In infula Madera viderunt celeberrimi itineratores Banks et Solander cranium, cujus binae maxillae altero latere firmiter concretae erant, fic ut homo per longum temporis fpatium coactus fuerit, alimenta affumere per foramen, fublato dente enatum [y]).

Primam vertebram cum occipitio coaluiffe tradidit Columbus [z]). — Caput cum prima et fecunda colli vertebra concretum exftat in Mufeo rerum natural. Regis olim Gall. [a]).

Totam columnam colli in unum continuum os concretam vidit Bacheracht [b]).

Secun-

t) De ftupendo offium coalitu. Oxoniae 1695. pag. 4.

u) l. c. Lib. II. p. 484.

v) l. c. p. 7.

w) Palfyn Befchryving der beenderen. p. 218.

x) Obfervat. anat. pathol. T. I, cap. VII.

y) An account of Vogages undertaken for making discoveries in the fouthern Hemifphere, by Hawkesworth Vol. 3. — Erxlebens phyfik. Bibl. 1 B. p. 147.

z) l. c. p. 484.

a) Hiftoire naturelle avec la defcription du Cabinet du Roy. Tol. V, p. 129.

b) l. c. §. XL.

Secundam dorſi vertebram cum prima ferruminatam vidit RIOLANUS c).

Scripſit jam FALLOPIUS d), vertebras facientes gibboſitatem ſucceſſu temporis ita ſimul ligari, ut una prorſus fiat vertebra, et nullum remaneat veſtigium commiſſurae. Docuerunt hoc ſectiones demortuorum, qui Scoliosi e), aut CYPHOSI f) laborarunt, a recentioribus inſtitutae, quibus concretae non tantum vertebrae, ſed illarum, maxime curvatarum corpora, in unum adeo compacta fuerunt, ut quaedam ex iis corporibus in nihilum abiiſſe viderentur g). Ligamenta, parte priori per longitudinem ſpinae protenſa in naturam oſſeam, tuberoſam verſa deſcrib. cl. BONN h).

Coſtas cum vertebris unum os formaſſe legimus in diſſ. ſupra laudatis, auctoribus COOPMANNS et de ROY.

Vertebrae lumborum cum oſſe ſacro i). Oſſa innominata cum ſacro, ſaepe Ankyloſi nectuntur, ſic ut tota pelvis ex uno oſſe conſtare videatur.

Pro-

c) conf. PALFYN l. c. p. 28.

d) Praefat. ad tractat. de luxatione oſſium. Oper. Tom. II. p. 61.

e) a ROY diſſ. da Scolioſi p. 73.

f) COOPMANNS diſſ. de Cyphoſi p. 7.

g) conf. BONET l. c. Lib. II. Sect. XII. obſ. 6.

h) l. c. No. C. et CIII.

i) Hiſt. natur. avec la deſcript. p. 135-136

Proceſſus vertebrarum ſpinoſi Scoliosi provecta etiam inter ſe concreſcunt et deperduntur ligamenta interſpinalia; ſed haud exſtant talis horum ligamentorum in hominibus oſſificationis, exempla, qualem in avibus ſenioribus haud rarum eſt obſervare, in quibus omnes illi proceſſus coaleſcunt in unum os [k]).

Oſſa pelvis etiam ſubſtantia vere oſſea cohaerere poſſe — id de quo per longum tempus dubitatum fuit — ex pelvis iſtius deſcriptione videmus, quam cel. Sandifort nobis dedit in Obſervationibus anatomico-pathalogicis [l]), ubi primum, os ſacrum in utroque latere adeo firmiter cum innominatis concrevit, ut unius alteriusve oſſis ſubſtantia confluxerit, et mixta quaſi videatur; — ubi porro, a parte poſteriori ligamenta quae ab oſſe ſacro ad os ilium ultra ſacrum prominens, tendunt, revera in os abierunt, et inter haec nonnulla, vere oſſea, a reliquis partibus omnibus (exceptis illis unde oriuntur et ad quas tendunt) libera, verum ligamenti decurſum egregie monſtrant [m]); — ubi demum ab uno oſſe pubis ad alterum, tendit lamella oſſea quae ſuperiorem horum partem nectit, et haec lamella deorſum juxta poſteriores oſſium pubis partes deſcendens, tantopere ſeſe dimittit, et in toto hoc tractu oſſa nectit, ut linea a parte anteriori retrorſum et deorſum ducta, pollicis et dimidii longitudinem habeat.

Femur cum oſſe innominato conglutinatum vidit e. g. Hildanus [n]), viderunt et alii.

k) vid. van Heekern l. c. p. 98.
l) Lib. II. Cap. VI.
m) Lib. IV. Cap. X.
n) Lib. de Jehor. et Melicer p. 25. conf. de Haen ratio medend. p. 306. Bacheracht l. c. §. XLVII.

Femur cum tibia tam eleganter connexum fuiſſe, ut ne veſtigium quidem juncturae apparuerit; imo rotulam tam arcte annexam genu ut nullo modo ſeqarari potuerit, HILDANUS refert o).

Tibiae cum fibula, — oſſiculorum tarſi inter ſe aut cum crure et metatarſi pluribus paucioribusque oſſiculis, coalitus exempla varia, in theſauris oſſium morboſorum exſtant p).

Humerum cum ſcapula connexum in ſenis ibid q). Cubitus a variis plane concretus obſervatus eſt. Cl. SANDIFORT pluriora ejusmodi adduxit exempla r).

Ulnae cum radio; — radii cum carpi oſſibus et metacarpo s).

Totius manus extremae oſſicula coaluiſſe, vidit MÜLLERUS t).

§. X.

Variae digenerationes.

Reſtat ut adhuc degenerationes quasdam ligamentorum, rariores partim, partim ſatis nondum determinatas, quarum paſſim mentionem faciunt Pathologi, pauciſſimis verbis attingamus. — Inter iſtas quas rario-

o) ibid. — conf. SANDIFORT Obſ. Lib. I. Cap. VII. qui non ſolum tibiam atque patellam cohaerentes, ſed cum tibia etiam talum concretum, deſcribit. —

p) Hiſt. natur. p. 143.

q) p. 129.

r) conf. HILDANUS, Obſerv. Cent. 3. Obſ. 77. TRIOEN, Obſerv. med. chirurg. Tab. 10. fig. 1.

s) Hiſt. nat. p. 130. TRIOEN l. c. pag. 9.

t) Diſp. de Ankyloſi, in HALLERI Diſp. Chirurg. Tom. 4. p. 543.

rariores appellavimus ligamentorum degenerationes, ea quam Tabula prima differtationi huic annexa, reprefentat, tranfitus nempe membranae internae capfae articularis, in appendices fubflavas, pingues quafi, hydatidum formam fimulantes, — omnino locum mereri, nobis videtur. — Unicum enim tantum invenimus, huic noftro refpondens, exemplum, — quamquam reapfe pluriora exftare, nullo modo negaremus — in Cl. Bonn Thefauro Hoviano [u]), ubi fectionem genu mulieris edentulae refert, quod praegreffa pedis titubatione atque prolapfu, tumore affectum fuit. Conjuncta in hocce cafu pluriora ligamentorum vitia inveniebantur. Ligamenta enim cruciata, nec non cartilagines femilunares, prorfus defuerunt. Ligamentum laterale internum incraffatum, externum extenuatum atque elongatum videbatur. Capfa articuli ab omni parte incraffata fuit. A parte interiori tota illa capfa ampla, et in cadavere tenaci, lutea fynovia humectata, degeneravit in appendices globofas atque membranaceos processus. Globi illi, pinguedini infpiffatae fimiles fuerunt; proceffus, particulas offeas, quafi fragmenta effent, recondidere atque obvolvere. —

Duo mihi tantum innotuerunt mutationis ligamentorum coloris exempla, quorum alterum cl. J. Hunter adduxit quippe qui ea coloris fubnigri, vidit, alterum vero cl. Bonn qui albicantem, quo gaudent in ftatu fano, colorem, in rubicundum transiiffe, obfervavit, l. c. No. CCIV.

Morbis ligamentorum non fatis determinatis omnes adnumero fectionum hiftorias, ex quibus nil apprachendimus, nifi forfitan ligamenta e. g. putrida, putrilagine infecta, erofa fuiffe [v]). — Quid enim hoc

u) l. c. No. LXXV.

v) Fabrii Hildanus l. c. cap. 27. Rondiletius Tract. de dignofcendis morbis, conf. Bonet l. c. Lib. IV. Sect. VI. Obf. I. et IV.

hoc ſibi vult? quales caracteres externos exhibuere haecce organa putrilagine, ſic dicta, affecta? qualis eſt quam paſſa ſunt, numeri, figurae ac ſitus, voluminis, conſiſtentiae et ſic porro a ſolido ſtatu aberratio, ex qua materiei mixturam immutatam recludere poſſemus? —

§. XI.

En igitur quae de morbis ligamentorum ex materiei animalis mixtura et ſtructura mutata cognoſcendis, dicenda habuimus; ſatis ſuperque contenti, ſi, quam in colligendis quae huc pertinebant, atque in elaborando hocce, imperfectum quale eſt, opusculum, operam impendimus, haud prorſas perditum fuiſſe judicarent, quibus arriſerit forte, artis periti. —

Vir

OBSERVATIO.

Vir 60 annorum, parandis typis typographicis litterarum deditus (Schriftgiefser), arthritide a plurimis inde annis ita vexabatur, ut continuis articulationum pene omnium doloribus quam maxime angeretur. Prae reliquis capitis ad latus dextrum diftorfio obliqua (ita ut humerum inter ejusdem lateris et caput multiplici modo plicatum linteum vel pulvinar interponere cogeretur, ne caput humerum tangeret), in fuperftite, ambulante inter alios homines, oculos feriebat. Extremitates tam fuperiores quam inferiores afpectui offerebant haec Carpi, plerumque digitorum articuli tophos fic dictos arthriticorum mentiebantur; fimili genuum et tarforum afpectu. — Laborabat praeterea hydrocele lateris finiftri et infigni debilitate corruptus, licet omnia medicamenta rei adaptata in ufum vocata fuerint, eo demum pervenit, ut, fub greffu in platea apoplexia fubito affectus, os bracchii dextrum fregerit; mors poft aliquot dies infequuta eft.

SECTIO CADAVERIS.

Ratione partium internarum quarumcunque nihil notatu dignum obtulit praeter notabilem laxitatem, tenuitatem et emaciationem, cum habitu partium carnearum convenientem, qualis etiam telae cellulofae et cutis conditio erat, quae hunc habitum in vita jam afpectu faciei Hippocraticae et palloris leucophlegmatici totius corporis cum oedemate extremitatum teftabantur. Offium et articulorum luftratio prae reliquis neceffaria reputata fuit et exacte fere per omne cadaver disquifitae hae partes momenta obtulere, ni plane nova, faltem diverfa ab iis, quae vulgo pro fequelis materiei arthriticae depofitae haben-

habentur. — Capitis obliquae diſtorſionis ratio in eo haerebat, quod atlantem et os occipitis aeque ac inter eundem et ſubjacentem epiſtrophaeum vera oſſea conjunctio (anchyloſis) ſucceſſive ſubnata eſſet. Una cum anchyloſi e loco mota cernuntur oſſa, dum atlantis poſitio obliqua et paulisper anterior; contrario illa epiſtrophaei adeo poſterior ſit, ut apex proceſſus ſpinoſi hujus oſſis occiput tangat, ramus dexter baſeos ejusdem proceſſus oſſeo nexu cum occipite copuletur. — Hinc factum eſt, ut proceſſus odontoideus epiſtrophaei medium foraminis magni oſſis occipitis locum occupet, ita ut medullae ſpinalis ampla per hoc foramen via ultra dimidiam naturalis ambitus partem diminuta, medulla ipſa admodum compreſſa fuerit. — Reliquae cervicis vertebrae mobiles quidem adhuc inter ſe reperiebantur; ſed nexarum per ligamenta figura concava anterius, poſterius convexa eſt, quae etiam colli in vivente ſene figura erat. Adeo preſſim ſibi adjacent hinc proceſſus ſpinoſi harum vertebrarum ut eorum ſubſtantia tenuiſſima, folia oſſea elongata utroque in latere proceſſuum ſpinoſorum referat. — Fractura oſſis bracchii dextri, per reliquos paucos vitae dies neglecta fuerat, ob aegri ipſius deficiens de iis quae ipſi acciderant teſtimonium; hinc intumeſcentia bracchii, ecchymoſis primi nunc teſtes ſubhaerentis mali, nempe ſupremae corporis oſſis brachii fracturae comminutae. Hujus inveſtigatio tenuitatem oſſis tanquam cauſſam disponentem fracturae declaravit, cum vix tertia parte parietes naturalem craſſitiem offerebant, ita ut pellucens, oleo potius, quam medulla imbutus paries vaſtiorem naturali cylindrum ambiret et textus reticularis oſſis deficiens cerneretur. Eadem oſſium conditio in reliquis hujus extremi oſſibus aeque ac in omnibus caeteris ſceleti erat, ita ut levi preſſu frangi potuerint. — Laxiſſimae ſimul, licet ſynophia non abundabant, erant humeri capſulae ligamentoſae ita ut facili niſu luxatio, alias in cadavere imitatu difficilis, produci potuerit. — Revera luxationem omnium carpi oſſium completam ſimul (partim ope ligamentorum naturalium, partim ope tena-

tenaculorum offeorum cohaerentium), ad anteriora extremitatum inferiorum offium antibrachii et metacarpi fuperiorum, eam difformitatem effe, quam tophos arthriticorum non raro appellamus; docet triplex manus pofitio quam Tab. II. exhibemus. Luxationem dictam tam a facie anteriore, ubi ab offibus carpi eminentia (Fig. I. Litt. c. c. d. d.) producitur, cui a pofteriori facie excavatio (Fig. III. Litt. c. d. e.) correfpondet; praefertim lateralis manus expofitio declarat (Fig. II.). Ob laxitatem ligamentorum luxationem accidiffe, eo evidentius fit, quo propius offium metacarpi extrema fuperiora offium antibracchii inferiora contingunt, uti (Fig. II et III. Litt. c. d. e.) notatur. Utriusque manus praeterea ea fuit conditio ut, remotis tendinibus, diftracta ad inferiora manus naturalem formam recuperaret; imo hodie, cum manus per duos annos in fpiritu frumenti fat generofo affervatur, recedunt, hujus diftenfionis ope, carpi offa, quae fuperius et inferius fibi proxima contingere folent; evanefcit luxatio, quae aeque facile iterum motu oppofito reftituitur. Nullam aliam effe mutationem, quae ligamentis inter offa metacarpi et phalanges priores (Fig. I. II. III. Litt. f. g. h.) aliis inter phalanges ipfas (Fig. I. II. III. Litt. i. k.) accidit, oculus loquitur. Aeque facile cedunt motibus deorfum factis, ubi luxatio evanefcit, quae furfum preffis offibus ea fit, quae et fub vita difformitatem harum partium efficiebat. — Utriusque genu habitus externus, is mollis tumoris erat, non fluctuantis, fed qualis fungi f. d. articuli (white fwelling), facile palpabilis. Aperta capfula ultra naturales limites diftenfam cernimus, parum tamen fynophiae continebat. Locum materiei nonnunquam vere calcareae f. tophorum, aliarum maffarum hic vel revera vifarum, (fictarum certe faepe, cum exactior disquifitio, negligitur) occupabant millenae hydatidiformes excrefcentiae, facculi partim adipe, partim lympha fpiffa farti, ex parte vacui, quos omnes Tab. I. ita offert ut aeque egregium fpectaculum nobis largiantur hae capfulae articulorum genu, in fpiritu affervatae, ac molae hydatidicae,

cujus

cujus ſpecimen nuper evulgavimus. Aeque acceptum Lectoribus futurum eſſe monumentum, quo egregia haec ſpecimina oblivioni eripere ſtudemus ſperantes, monemus ſimul, data occaſione anchyloſin ſupra deſcriptam cum mutatione vertebrarum colli nos eſſe expoſituros.

TABULA PRIMA.

Ligamenti capſu'aris genu faciem internam, innummeris proceſſibus, partim filamentoſis plerumque hydatiformibus obſeſſum offert. Maximi horum proceſſuum partim in ſuperiori capſulae receſſu, partim ad latus externum et inferius conſpicui, adipe turgent illi maſſae ſimili, quam adipoſo-glanduloſam in ſtatu naturali articuli dicere amant; filamento membranaceo firmo caeterum membranae tenui annexae. Mediae magnitudinis, quae numero adeo primas ſuperant, ut iis interſperſae videantur hae, burſulas lympha tumidas referunt arcte aggregatas, quibus tertiae minores copioſe immiſcentur filamenta membranacea longa, exſucca Sic omni puncto hirſuta redditur capſula, tunc praeſertim egregium ſpectaculum offerens, cum leni motu agitatur liquidum, in quo natan'es et fluitantes apparent omnes hae excreſcentiae, praeter locum cui petiolus adhaeret.

A. A. (ſuper.) Sectione transverſa apertam capſulae partem ſuperiorem indicant. Ab hujus extremitatibus, filo munitis, deſcendunt ſectiones longitudinales ad condylos tibiae usque.

A. A. (infer.) Reclinatam offert ad inferiora faciem anteriorem et fundum capſulae. In hoc panniculo

D. Patellae ſuperf. internam denotat.

B. C. extremitas oſſis femoris inferior cartilagine obducta.

TABULA SECUNDA.

Fig. I. Manus anterior ſuperficies.

a. Extremitas inferior radii ſ. baſis ad poſteriorem carpi faciem morboſe verſa.

b. Ulnae extremitas inferior aeque ac radii (a) e loco mota.

c. c. Oſſium carpi ordo ſuperior anchyloſi junctus, mutata ſimul oſſium conſtituentium forma.

d. d. Oſſium carpi ordo inferior eodem modo ac ſuperior mutatus. Agglutina haec inter ſe oſſa tuber efficiunt tophi arthritici ſpeciem prae ſe ferens.

e. Articulatio oſſis metacarpi pollicis cum prima phalange ita mutata ut ad poſteriora verſa ſit phalanx, cum oſſe ſeſamoideo intermedio.

f. Articuli inter os metacarpi digiti indicis et primae phalangis dislocatio ad anteriora.

g. Eadem digiti medii mutatio.

h. Primae phalangis pollicis articulatio absque ſitus mutatione.

Fig. II.

Fig. II. Ejusdem manus latus radiale.
a. Radii extrem. inferior, superiorem ossis metacarpi indicis tangens.
b. Ulnae extr. inferior.
c. Carpus ante extremitates radii et ulnae antrorsum eminens, tophum mentiens.
d. Pollicis ossis metacarpi morbose curvati extremitas superior pone ordinem carpi inferiorem dislocata.
e. Ossis metacarpi indicis extremitas superior pone utrumque carpi ordinem ad radium usque e loco suo posita.
f. Primae phalangis pollicis cum osse metacarpi et osse sesamoideo intermedio mutata figura partim a curvatura ossium, partim a recessu phalangis pone os metacarpi.
g. h. Phalangum digiti indicis et medii priorum ante ossium metacarpi extrem. inferiores luxatio.
i. Phalangis secundae pollicis incurvatio ad anteriora ob curvaturam phalangis primae. (Tab I. h.)

Fig. III. Posterior manus superficies.
a. b. Extrema radii et ulnae inferiora deorsum pone carpum e loco suo mota.
c. Os pisiforme processui styloideo ulnae extrorsum adjacens.
d. Ossis hamati superficies posterior cum annexis pene naturali modo ossibus metacarpi digiti minimi et quarti.
e. Portio ossis multanguli majoris cum suprahaerente radii extremo inferiori subjacente osse metacarpi pollicis.
f. Ossa metacarpi indicis et medii pone carpum ad radium luxata.
g. Eadem pone phalangem primam eorumdem digitorum deorsum conspicua.
h. Phalanges eor. digit. ante capita ossium metacarpi haerentes.
i. Ossis metac. pollicis c. prima phalange mutata articulatio.
k. Curvatura primae phalangis pollicis c. secundae ad anteriore flexione.

THESES.

I. Causae febrium occasionales agunt, non humores depravando, sed irritabilitatem systematis exaltando.

II. Cuivis organorum generi sua est peculiaris irritabilitas.

III. Vesicatoria haudquaquam materiam morborum malignorum evacuant.

IV. Materiam arthriticam, rheumaticam, catarrhalem, tamquam causam proximam horum morborum, nego.

V. Sepsis, vera putredo, numquam in corpore vivo adesse potest.

VI. Praeparata mercurialia, principio oxygenio, ipsis majori vel minori copia inhaerenti, efficaciam debere videntur.

Γοτφρίδῳ τῷ Γοετίῳ
Σταῦρος Μόσχος χαίρειν.

Σοὶ δὲ, συνέδρῳ ἤδη γενομένῳ τῆς τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ὁμηγύρεως, τί ἂν ἔγωγε εἴποιμι, τοσούτων τὴν σὴν εἰς τὴν ἱερὰν τῶν ἀσκληπιαδῶν τέχνην δεινότητα δι' εὐφήμου γλώττης ἀγόντων; τί ἄλλο, ἢ ὅπερ φιλίας ἐστὶ καθῆκον; συγχαίρω σοι τοίνυν, φίλη κορυφὴ, ἐκ καρδίας, ὁρῶν σε ἤδη τοῖς τῶν μουσῶν λαμπροῖς στεφάνοις στεφανούμενον, καὶ ὡς ἄλλον Πολυδάμαντα δαφνηφοροῦντα, τῶν σῶν πόνων τὸ ἔπαθλον κομιζόμενον· μὴ διαλείπῃς δὲ τὸν σὸν εἰλικρινῆ φίλον φιλῶν, εὖ εἰδὼς, ὡς οὐδὲν ἂν ἐμοὶ γένοιτο τῆς περὶ σὲ μνήμης ἱερώτερον. Καὶ γὰρ οὐδ' ἂν εἰ πάνυ βουληθείην, ἐπιλαθέσθαι σοῦ δύναμαι: πῶς γάρ σου καὶ τῶν κατὰ σὲ, ἐπιλαθέσθαι δυνήσομαι, τῶν καίτοι ἀλλογενῆ, καί τοι περὶ τοὺς πρόποδας τοῦ τῶν μουσῶν ἑλικῶνος περιπολάζοντα ἐμαυτὸν ὡς ἴδιον ἀδελφὸν φιλησάντων, καὶ εὐνοϊκῶς περιθαλψάντων; Ὑμῖν γὰρ, φίλων τριπόθητε, συνερχόμενος, οὐ μόνον τοὺς τῆς πρός με ὑμῶν ἀγάπης καὶ φιλοφροσύνης καρποὺς ἀφθόνως ἐτρύγουν, ἀλλὰ καὶ οὐ μικρὰν ἐντεῦθεν τὴν ἡδονὴν καὶ ὠφέλειαν ἐκαρπούμην, ποδηγετούμενος ἢ πρωτόπειρος εἴς τε τὴν ἐς τὴν φιλοσοφίαν καὶ εἰς τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἄγουσαν· ἀνθ' ὧν εὐγνομονῶν διὰ βίου, μεγάλας τε ὁμολογῶν χάριτας, οὐ μόνον: ὑμῖν, ἀλλὰ καὶ τῷ κλεινῷ συλλόγῳ τῶν ἐν πάσῃ, ὡς εἰπεῖν, τῇ εὐρωπαϊκῇ σφαίρᾳ περιπύστων ἡμῶν διδασκάλων, οὐ παύσομαι διακηρύττων τὸ πανευκλεὲς καὶ περίδοξον τῶν γερμανῶν γένος, τὸ ὁσημέραι κλάδους πολυειδέσιν ἄνθεσι κομῶντας ἐκφῦον, εὐγνωμόνως διατρανῶν τὸ εἰλικρινὲς ὑμῶν τῆς ψυχῆς, τὸ εὐπρόσιτον, τὸ πρᾶον, καὶ μάλιστα τὸ πρὸς ἡμᾶς τοὺς τῶν κλεινῶν ἐκείνων ἑλλήνων ἀπογόνους ἔνθερμον ὑμῶν φίλτρον· ἐῤῥωμένως οὖν εὐδαιμονῶν διαβιώῃς μοι φίλων ἐρασμιώτατε, μηδόλως τῶν ἐγκαρδίων σου φίλων ἐπιλαθόμενος.

Ἐν Ἄλλῃ τῆς Σαξωνίας πυανεψιῶνος φθίνοντος αψϛή:

Tab. I.

Eberhart ad natur. delin. Halæ

Uhlemann sc. Dresd. 1798.

Tab. II.

Fig. I.

Fig. II.

Fig. III.

hart del.